

Pyhän Theofylaktos Bulgarilaisen tulkinta Matteuksen evankeliumiin, luku 4.

Kristuksen kiusauksista erämaassa, Pietarin ja Andreaan ja Sebedeuksen poikien kutsumisesta.

JAE 1 (Matt 4:1):

Sitten Henki johti Jeesuksen erämaahan Opettaakseen meille, että kasteen jälkeen meidän on odotettavakin kiusauksia. Häntä johtaa Pyhä Henki, sillä Hän ei tehnyt mitään ilman Henkeä. Hänet johdettiin erämaahan, jotta hän osoittaisi meille, että pahalainen kiusaa meitä kun näkee meidät yksin, vailla keskinäistä apua toisiltamme.

paholaisen kiusattavaksi. Paholaista kutsutaan panettelijaksi, koska hän panetteli Jumalaa Adamille: hän sanoi Adamille että Jumala kadehtii heitä. Ja hän nykyäänkin panettelee meille hyvettä.

JAE 2 (Matt 4:1):

Paastottuaan. Hän paastosi, jotta näyttäisi meille, että paasto on voimallinen ase kiusauksia vastaan, kun taas kaiken synnin alku on vatsanpalvonta. ”Neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä” Hän paastosi yhtä paljon kuin Mooses ja Elia; sillä jos hän olisi paastonnut enemmän, olisi hänen lihaksi tulemisensa vaikuttanut kuvitelmalta. ”Hänen tuli lopulta nälkä.” Kun hän antoi periksi lihalleen, hänen tuli nälkä, jotta hän antaisi paholaiselle tilaisuuden lähestyä ja punoa juoniaan nälän kautta ja sitten kumosi nämä juonet ja antoi meille voiton.

JAKEET 3 - 4 (Matt. 4:3-4):

Niin kiusaaja tuli Hänen luokseen ja sanoi: ‘Jos olet Jumalan Poika, käske näiden kivien muuttua leiviksi.’ Tämä roisto kuuli äänen taivaasta ja näki sitten Jeesuksen nälkäisenä ja ihmetteli siten kuinka Jumalan Poika voisi olla nälissään. Siksi hän kiusasi häntä lisää, oppiakseen. Hän imarteli Häntä ja luuli saavansa hänet vaiennetuksi sanomalle ”Jos olet Jumalan Poika”. Mutta kysyt: ”mitä syntiä on kivien leiväksi muuttamisessa?”. Kuulehan siia, että jo paholaisen kuunteleminen on syntiä. Pane lisäksi merkillä, ettei hän sanonut: ”tämän kiven muuttua leiväksi” vaan ”näiden kivien”, haluten saada Kristuksen lankeamaan ylenmääräisyyteen. Nälkäiselle on yksi leipä täysin riittävä, siksi Kristus ei kuunnellut häntä.

”Mutta Hän vastasi ja sanoi: ”On kirjoitettu: ’Ei ihminen elä vain leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka lähtee Jumalan suusta.’” Tämä todistus on

vanhoilta: Mooseksen sana. Sillä Hebrealaiset myös söivät mannaa, joka ei ollut leipää, vaan tuli Jumalan sanan kautta ja täytti kaikki Hebrealaisten tarpeet ja muuttui siksi mitä kukin tahtoi syödä. Halusipa Juutalainen kalaa, munia tai juustoa, manna maistui siltä.

JAE 5 (Matt 4:5).

Silloin pahalainen otti Hänet kanssaan pyhään kaupunkiin, asetti Hänet pyhäkön muurin harjalle.” Tämä osa temppeliä on keskellä pyhäkön kattoa, jonka ympärillä on se, mitä kutsumme siivistöksi, sillä se näyttää aivan siiviltä ¹.

JAE 6 (Matt. 4:6)

Ja sanoi Hänelle: ”Jos olet Jumalan Poika, heittäydy alas, sillä on kirjoitettu: ’Hän antaa enkeleilleen Sinusta käskyn’ ja: ’He kantavat Sinua käsillään, ettet loukkaisi jalkaasi kiveen.’

Jos sinä olet Jumalan Poika, tarkoittaa melkein: “En usko taivaallista ääntä, mutta jos kuitenkin olet Jumalan Poika, näytä se minulle.” Kuitenkin häijyläinen, jos hän olisi Jumalan Poika, heittäytyisikö hän alas? Tämä on sinun omaa julmuuttasi, heittää alas riivattuja, Jumalan tapa on taas pelastaa. **Kantavat sinua käsillään**, ei ole kirjoitettu Kristuksesta, vaan pyhistä, jotka tarvivat enkelten apua. Kristus ei tarvitse, koska on Jumala.

JAE 7 (Matt: 4:7)

Jeesus sanoi hänelle: ”On jälleen kirjoitettu: ’Älä kiusaa Herraa, sinun Jumalaasi.’ Kristus ajaa hänet kevyesti pois, opettaen meitä voit-

¹Pyhäkön T:n muotoiselle katolle Jerusalemin temppeliin, sen siipien keskelle, josta on paras paikka hypätä alas ja näyttää “showmaisesti” oma Jumalallinen voimansa, niin ettei kukaan voi olla uskomatta. Sana δῖπρυα on myös latinannoksessa ja ainoa esiintymä sanalle mitä olen löytänyt on tämä käsillä oleva teksti ja Pyhän Gregorios Nyssalaisen kirjoitukset (Gr.Nyss.M.46.1108A), tämä viite Pyhän Gregorioksen kirjoituksiin löytyy DGE-sanakirjasta ja kyseistä kirjoitusta en ole vielä löytänyt ainakaan Patrologia Graecassa olevista Pyhän Gregorios Nyssalaisen kirjoituksista.

Tässä on nyt käännös, joka kyllä tavoittaa mielestäni ajatuksen, mutta sanat eivät taas toimi samoin kuin Kreikassa: Pitäisi löytää joku vastaava sana Suomen kielestä. Jerusalemin temppelissä ei ollut harjaa, vaan tasakatto, joten kyseessä täytyy olla muurinharja. Mutta alkuteksti ei puhu mitään korkeimmasta kohdasta, toisin kuin latinannos ja englanninnos tai “harjasta” kuten suomennos, sillä temppelissä oli tasa- eikä harjakatto, vaan alkuteksti puhuu tuosta πρεπύγιονista. Paras käännös tässä on 1992 Raamatun suomenos, joka kääntää sanan “muurin harjaksi” ja joka tässä on käännetty “siivistöksi”.

Temppelin pyhäkön, jossa oli sisällä kaikkeinpyhin, muurin harjalle keskelle T:n muotoista osaa aivan sisäänkäynnin yläpuolelle pahalainen siis vei Herran.

tamaan demonit lempeydellä ².

JAKEET 8 ja 9 (Matt. 4:8-9.)

Taas paholainen otti Hänet kanssaan hyvin korkealle vuorelle ja näytti Hänelle kaikki maailman valtakunnat ja niiden loiston ja sanoi Hänelle: ”Nämä kaikki annan Sinulle, jos heittäydyt maahan ja kumarrat minua”. Jotkut sanovat korkean vuoren olevan rahanhimo, johon vihollinen yrittää Jeesuksen johtaa, mutta he eivät sano oikein. Vihollinen ilmestyi hänelle aistein havaittavassa muodossa, sillä Herra ei ottanut vastaan kiusaavia ajatuksia, pois se! Aistein havaittavana näkynä hän esitti kaikki valtakunnat hänen silmiensä eteen ja sanoi: ”Nämä kaikki annan Sinulle.” Ylpeydessään hän puhuu maailmasta kuin omanaan: näin hän sanoo nykyäänkin ahneille, että kaikki häntä kumartavat saavat nämä [maailman valtakunnat].

JAE 10 (Matt. 4:10)

Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Mene pois minun edestäni, saatana, sillä on kirjoitettu: ’Herraa, sinun Jumalaasi, sinun tulee kumartaa ja Häntä yksin palvella.’” Herra suuttuu hänelle, koska näkee hänen väittävän Jumalalle kuuluva omakseen ja sanovan: ”Kaiken tämän annan sinulle”, ikäänkuin ne olisivat hänen omiaan. Opi kuinka kirjoitukset auttavat meitä – sillä Herra käytti niitä vaihtamaan vihollisen.

JAE 11 (Matt 4:11)

Silloin paholainen jätti Hänet ja, katso, enkeleitä tuli Hänen luokseen ja palvelivat Häntä. Herra voitti kolme kiusausta: vatsanpalvonnan, turhamaisuuden ja rahanhimon tai rikkauksien himon. Nämä ovat päähimot: kun hän voitti ne, voitti hän samalla muutkin. Siksi Luukas sanoo, että kaikki kiusaukset tulivat päätökseensä, kun nämä pääkiusaukset tulivat päätökseensä. Enkelit palvelivat häntä, jotta hän näyttäisi, että enkelit palvelevat meitäkin voittojemme jälkeen. Kristus tekee ja näyttää kaiken meidän vuoksemme. Jumalana enkelit palvelevat häntä aina.

²Tämä ei tarkoita tietenkään sitä, että meidän tulisi olla lempeitä demoneita kohtaan, mutta lempeys toisia ihmisiä kohtaan on voimallinen ase demoneita vastaan. Esimerkiksi kirjassa Jeesuksen rukous sanotaan, että paras tapa kantaa kaunaa demoneita kohtaan, on tulla lempeäksi ja ystävälliseksi kaikkia ihmisiä kohtaan ja Evagrius sanoo teoksessa Kilvoittelijan viisauksien vihan kovettavan sydämen, mutta sen läsnäollessa laupeudenteot ja ystävällisyys pehmentävät sitä (luku 20).

JAKEET 12 - 13 (Matt 4:12 - 13)

Mutta kun Jeesus kuuli, että Johannes oli vangittu, Hän vetäytyi Galileaan. Jättäen Nasaretin Hän meni asumaan Kapernaumiin, joka sijaitsee meren rannalla, Sebulonin ja Naftalin alueella, Jeesus vetäytyy, opettaen, ettei meidät tule heittäytyä vaaroihin. Hän vetäytyy Galileaan, joka tarkoittaa alasvieritettyä, sillä pakanat olivat vierineet alas syntiin. Hän jää asumaan Kapernaumiin, joka tarkoittaa lohdutuksen taloa, sillä hän tuli tekemään kansat lohduttajan taloksi. Sebulon tarkoittaa yöllistä ja Nafatali leviämistä, sillä kansoilla oli yö ja myös elämän leviäminen, sillä he eivät kulkeneet kaitaa, vaan tuhon tietä.

jotta täyttyisi profeetta Jesajan kautta puhuttu sana: ”Sebulonin maa ja Naftalin maa, meren tie, Jordanin tuonpuoleinen alue, pakanoiden asuttama Galilea — kansa, joka oli pimeydessä, näki suuren valon, ja kuoleman maassa ja varjossa oleville koitti valo. Meren tie tarkoittaa tietä meren sijasta tai merelle johtavaa tietä ja suuri valo tarkoittaa evankeliumia, sillä olihan lakikin valo, vaikka pieni. Kuoleman varjolla taas tarkoitetaan syntiä, sillä synty on samankaltaista kuoleman kanssa ja sen varjon piirtäjä. Valo on koittanut meille, ei siksi, että olisimme etsineet sitä, vaan koska se on ilmestynyt meille ikään kuin se olisi tavoitellut meitä.

Sen jälkeen Jeesus ryhtyi julistamaan ja sanomaan: Kun Johannes oli vangittu, Jeesus alkoi opettamaan. Hän odotti että Johannes ensin todistaisi hänestä ja valmistaisi hänelle tien, jota pitkin myöhemmin tulla: samalla tavalla kuin palvelijatkin valmistavat isännälleen tien. Koska Herra oli yhdenvertainen Isän kanssa, oli hänellä itsellään profeettana Johannes, aivan kuten hänen Isällään ja Jumalalla oli profeettoja ennen Johannesta, vaikka pikemminkin nämä olivat niin Isän kuin Pojankin profeettoja.

Kääntykää, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle! Taivasten valtakunta on sekä Kristus että hyveellinen elämä; sillä jos joku elää maan päällä kuin enkeli, eikö hän olekin taivaallinen? Siksi taivasten valtakunta on meissä jokaisessa, jos elämme kuin enkelit.

JAKEET 18 ja 19 (Matt. 4:18 - 19):

Kävellen Galilean järven rannalla, hän näki kaksi veljestä, Simonin, jota sanotaan Pietariksi ja Andreaan, hänen veljensä heittävässä verkkoa järveen ja sanoi heille: Heistä oli tullut Johanneksen oppilaita ja Johanneksen vielä eläessä he tulivat Kristuksen luo. Kun he olivat nähneet Johanneksen vangitun, he palasivat taas kalastamaan ja kun Kristus tuli heidän luokseen, hän kalasti heitä sanoen:

JAKEET 19 ja 20 (Matt. 4: 19 - 20):

Tulkaa, seuratkaa minua, niin teen teistä ihmisten kalastajia. Heti he jättivät verkot ja seurasivat häntä. Katso kuuliaisista miehiä; heti seurasivat häntä. Tästä on selvää, että heitä kutsuttiin toista kertaa. Kun Kristus aiemmin opetti heitä, he jättivät hänet, mutta nyt nähdessään hänet taas he seurasivat häntä välittömästi (ἐτοίμως).

JAE 21 (Matt. 4: 21):

Kulkiessaan siitä eteenpäin Hän näki toiset kaksi veljestä, Jaakobin, Sebedeuksen pojan, ja Johanneksen, hänen veljensä, jotka olivat isänsä Sebedeuksen kanssa veneessä. On suuri hyve huolehtia vanhasta isästään tekemällä oikeita töitä. "kunnostelemassa verkkojaan," He olivat köyhiä, eikä heillä ollut varaa ostaa uusia, joten he korjasivat vanhoja.

[ja kutsui heidät.]

JAE 22 (Matt. 4: 22):

Niin he jättivät heti veneen ja isänsä ja seurasivat Häntä. Vaikuttaa siltä, että Sebedeus ei uskonut ja siksi he jättivät hänet. Nyt näet milloin on välttämätöntä hylätä oma isä – silloin kun hän estää hyvettä ja Jumalan kunnioittamista. Nähdessä muiden jo seuraavan Kristusta hekin luonnollisesti seurasivat, ottaen heistä mallia. [englannista]

JAE 23 (Matt 4: 23):

Jeesus kierteli kaikkialla Galileassa opettaen heidän synagogissaan ja julistaen Valtakunnan Evankeliumia. Osoittaakseen, ettei ollut lakia vastaan, hän meni Hebrealaisten synagoogiin. **sekä parantaen kaikenlaisia tauteja ja kaikenlaisia heikkouksia kansan parissa.** Hän aloitti tunnusmerkeillä, jotta hänen opetustaan uskotaisiin. Taudeilla tarkoitetaan kokoaikaista kärsimystä, heikkouksilla tilapäistä ruumiin epäjärjestystä.

JAE 24 (Matt. 4:24):

Hänen maineensa levisi koko Syyriaan, niin että he toivat Hänen luokseen kaikki sairastavat, monenlaisten tautien ja vaivojen rasittamat, riivatut, kuunvaihetautiset ja halvaantuneet, ja Hän paransi heidät. Kristus ei vaatinut keneltäkään hänen luokseen tuoduilta uskoa, sillä jo se oli uskoa, että heidät tuotiin kaukaa. Kuunvaihetautisilla tarkoitetaan riivattuja. Demoni halusi istuttaa ihmisiin

luulon, että taivaankappaleet tekevät pahaa ja katsoi milloin kuu oli täysi ja silloin hyökkäsi, saaden asian näyttämään siltä, että kuu olisi kärsimyksen syy ja siten ihmiset pilkkaamaan [?] Jumalan luomistyötä, samaan tapaan kuin Manikealaisetkin harhautuivat.

JA 25 (Matt. 4:25):

Ja suuret väkijoukot seurasivat Häntä Galileasta, Dekapoliista, Jerusalemissa, Juudeasta ja Jordanin toiselta puolelta.